

YÖNETMELİK

Başbakanlık (Gümrük Müsteşarlığı)'tan:

TASFİYE YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu ile 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri uyarınca tasfiyesi öngörülen eşyanın tasfiyesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik 4458 sayılı Gümrük Kanununun 178 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- Bekletilmeyecek eşya; çabuk bozulma, telef olma tehlikesi taşıyan eşya ile saklanması masraflı, külfetli veya tehlikeli olan eşyayı,
- Eşya; her türlü madde, ürün ve değerleri,
- Genel Müdürlük; Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğünü,
- Gümrük birimi; Gümrük Müsteşarlığı taşra teşkilatının tasfiye idaresi dışındaki birimlerini,
- Gümrüklenmiş değer; eşyanın Gümrük Kanununun 23 ila 31 inci maddelerine göre hesaplanacak gümrük kıymetine, gümrüklerce alınan vergi, resim ve fonların eklenmesiyle bulunacak değeri,
- İşletmeci; gümrük ve kaçakçılık mevzuatına göre eşya konulan geçici depolama yeri, antrepo ve diğer yerlerin işleticilerini,
- İthalatı yasak veya kısıtlamaya tabi eşya; yürürlükteki ticaret politikası önlemlerine dair mevzuat hükümleri ile yine yürürlükte bulunan Dış Ticaret Rejimini teşkil eden diğer tüm mevzuat hükümleri ile konulmuş kayıt ve şartlar uyarınca serbest dolaşıma girişi mümkün olmayan veya serbest dolaşıma girişi kayıt ve şarta tabi olan eşyayı,
- Kaçak eşya; Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa göre el konulan eşyayı,
- Kanun; 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununu,
- Müsteşarlık; Gümrük Müsteşarlığını,
- Sahipsiz eşya; Sahip veya taşıyıcıları belli olmayan ya da sahip veya taşıyıcıları tarafından muhafaza altına alınmayan eşyayı,
- Satış bedeli; eşyanın ihalede bulunduğu bedeli, diğer yollarla yapılan tasfiyede ise tasfiye idaresince tespit edilen bedeli,
- Tasfiye edilecek eşya; Kanunun 177 nci maddesinde belirtilen eşyayı,
- Tasfiye idaresi; Gümrük Müsteşarlığı Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğünün merkez ve taşra teşkilatını,
- Uyuşulacak bedel; piyasa koşulları da dikkate alınarak tasfiye idaresi ile alıcı arasında belirlenen fiyatı, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Tasfiye Edilecek Eşyanın Tespiti ve Teslimi, Eşya Bedelinin Tespiti, Tasfiye Yolları

Tasfiye edilecek eşyanın tespiti ve teslimi

MADDE 4 – (1) Tasfiye edilecek eşya için tasfiye hükümlerinin uygulanmasının gerekli hale geldiği günden başlayarak en geç on gün içinde her özet beyan için ayrı ayrı konşimento, CMR, CIM ve CIV numaraları gösterilmek ve antrepo beyannameleri, ambar giriş listeleri, hasar tutanakları, giriş ve çıkış kayıtları ve diğer belgeler göz önünde bulundurulmak suretiyle dörder nüsha tasfiye listesi düzenlenir. Kaçak eşya ambarında bir yılını dolduran eşya için düzenlenecek tasfiye listelerinde ise, kaçak eşya teslim tutanağı ve diğer belgeler göz önünde bulundurulur. Gümrük birimince işletilen geçici depolama yeri ve antrepolarda bulunan eşyanın tasfiye listeleri bu birimce, bunların dışında kalan eşyanın tasfiye listeleri ise, işletmeciler tarafından düzenlenerek iki nüshası ilgili gümrük birimine, bir nüshası da tasfiye idaresine gönderilir. Tasfiye listelerinin işletmeciler tarafından zamanında düzenlenmesi ve gönderilmesi gümrük birimince sağlanır.

(2) Bir ay içerisinde düzenlenen tasfiye listelerinin tarihlerini ve düzenleyeni gösteren liste gümrük birimince takip eden ayın beşinci gününe kadar tasfiye idaresine gönderilir.

(3) Özet beyanı olmayan eşya için tasfiye listelerinin düzenlenmesinde, gönderme belgesi, ambar alındısı ve diğer tanımlayıcı belgelerden yararlanır.

(4) Belgesi bulunmayan eşya, işletmeci ve gümrük birimi görevlilerinin birlikte düzenleyecekleri bir tutanakla

belirlenir ve tasfiye listeleri de buna göre düzenlenir.

(5) Gümrük birimi, tasfiye listelerinin kendisine gelmesine kadar geçen süreyi de dikkate alarak tasfiye listeleri içeriği eşyayı bulunduğu yerde görerek, her bir eşyanın GTİP numarasını, özelliklerini ve Kanunun 177 nci maddesinin hangi fıkraya ve bendine göre tasfiyelik hale geldiğini belirtmek suretiyle seri ve sıra numaralı tespit ve tahakkuk belgelerini düzenler. Eşyanın bedeli de belirlenerek tespit ve tahakkuk belgesinde gösterilir. Eşyanın tasfiyelik hale geldiği tarihi izleyen otuz gün içinde tasfiye idaresine göndermekle yükümlüdür. Tespit ve tahakkuk belgelerinin şekli ve içeriği ile düzenlenmesine ilişkin hususlar Müsteşarlıkça belirlenir.

(6) Bekletilmeyecek eşya olduğu belgelerinden veya fiili durumundan anlaşılan eşya için derhal tasfiye listesi düzenlenerek ilgili gümrük birimine gönderilir. Gümrük birimince de henüz bekleme süresini doldurmamış eşyanın sahibine bildirimde bulunulur. Çabuk bozulma, telef olma tehlikesi taşıyan eşya için sahibince üç gün içerisinde müracaatta bulunulmaz ise gümrük birimince derhal tespit ve tahakkuk belgesi düzenlenir.

(7) Bekletilmeyecek eşya olduğu belgelerinden veya fiili durumundan anlaşılan kaçak eşya için gümrük birimince hakim veya mahkemeye iki gün içerisinde bildirimde bulunulur.

(8) Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasına göre alıkoyma tarihinden itibaren otuz gün içinde teminatı teslim edilmeyen kaçak eşya naklinde kullanılan araçlar ve 16 ncı maddesine göre tasfiyelik hale gelen eşya hakkında gümrük idaresince derhal tespit ve tahakkuk belgesi düzenlenerek tasfiye idaresine gönderilir.

(9) Tasfiyelik eşya, belgelerin geliş tarihinden itibaren otuz gün içinde tasfiye idaresince teslim alınır. Ancak taşınması güç veya masraflı, ekonomik olmayan ya da hacimce büyük olan eşya ile bekletilmeyecek eşya öncelikle buldukları yerde tasfiye edilir. İmhalik hale gelmiş eşya tasfiye idaresince teslim alınmaz ve gümrük birimince imha edilir. Ancak süresi içinde diğer yollarla tasfiye edilememesi nedeniyle imhalik hale gelen eşya tasfiye idaresince imha edilir. Yerinde tasfiye edilecek eşyanın tasfiye süresi bir yılı geçemez. Bu sürede tasfiye edilemeyenler fiziken mümkün olması halinde tasfiye idaresince teslim alınır. Özel tesis ve tertibat gerektirenler yerinde tasfiye edilir.

(10) Tasfiye işlemlerinde, kanunların açık hükümleriyle getirilenler hariç olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının konulan sınırlama ve kısıtlamalar dikkate alınmaz. Tasfiye idaresi, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşünü alarak insan, hayvan, bitki ve çevre sağlığı bakımından gerekli önlemleri alır.

(11) Bedeli tahsil edilmedikçe veya bedeli karşılığında teminat alınmadıkça tasfiye edilen eşya alıcısına teslim edilmez.

Eşya bedelinin tespiti

MADDE 5 – (1) Tasfiye edilecek her türlü eşyanın bedeli, gümrük muayene memurlarınca düzenlenecek tespit ve tahakkuk belgelerinde gösterilir. Eşya bedelinin tespitinde aşağıda belirtilen esaslar uygulanır:

a) Tasfiye edilebilir hale gelmiş olan eşyanın bedelinin tespitinde gümrüklenmiş değer esas alınır. Vergi, resim ve fonların hesabında gümrük beyannamesi verilmiş ise bunların tescil edildiği, aksi halde tespit ve tahakkuk belgesinin gümrükçe tanzim ve tescil edildiği tarihteki oranlar esas alınır.

b) Çıkış eşyasının bedelinin tespitinde FOB değer esas alınır.

c) Kaçak eşyanın bedeli, varsa mahkemece belirlenen bedel, bedel belirlenmemiş ise kaçak eşyaya ait tespit tutanağındaki bedel, yoksa rayiç değer esas alınarak belirlenir. Ancak, mahkemece tespit edilen bedel veya kaçak eşyaya ait tespit tutanağındaki bedel, rayiç değer altında ise rayiç değer dikkate alınır.

ç) İmha edilecek eşyanın nitelik ve nicelikleri ile değeri, istatistik bilgilerine esas olmak üzere tespit ve tahakkuk belgelerinde gösterilir.

d) Perakende, elektronik ve konsinye satış yoluyla satılacak eşyanın bedeli, tespit ve tahakkuk belgesindeki bedel dikkate alınmaksızın serbest piyasa koşulları göz önünde bulundurularak tasfiye idaresince belirlenir.

e) İhale yoluyla yapılan ilk satışta teklif almayan veya yüzde ellinin altında teklif alan ve satışı uygun görülmeyen eşyanın satışa esas bedeli, eşyanın özelliği, durumu, piyasa şartları, satış kabiliyeti ve rayiç değeri de dikkate alınarak satış komisyonunca sonradan değiştirilebilir. Değiştirilen fiyat işletme bölge müdürünün onayı ile geçerli olur. Eşya bu bedel üzerinden yeniden satışa sunulur.

Tasfiye yolları

MADDE 6 – (1) Tasfiyelik hale gelen eşya aşağıda belirtilen usullerle tasfiye edilir:

a) İhale yoluyla satış,

b) Yeniden ihraç amaçlı satış,

c) Perakende satış,

ç) Kamu kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklere tahsis,

d) Özel yolla,

e) İmha.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Satış Yoluyla Tasfiye

Satış esasları

MADDE 7 – (1) Tasfiye edilecek eşyanın satışıyla tasfiye idaresi görevlidir. Perakende, elektronik, konsinye

ve ihale yoluyla satılacak eşya tasfiye idaresince belirlenir.

İhale yoluyla satışların duyurulması

MADDE 8 – (1) İhale yoluyla yapılacak satışlar, satış tarihinden en az beş gün önce Resmî Gazete’de yayımlanmak suretiyle ilan edilir.

(2) Ayrıca satış ilanları, satış listeleriyle birlikte ilgili gümrük birimi ve satışı yapan idarenin ilan tahtasına herkesin görebileceği biçimde, satış tarihinden en az beş gün önce asılır ve varsa mahalli araçlarla ve elektronik ortamda duyurulur. Çabuk bozulma ve telef olma tehlikesi taşıyan eşya ile Gümrük Müsteşarlığınca belirlenen eşya ve parasal limitleri aşmayan değerdeki eşyanın satış ilanında birinci fıkra hükmü uygulanmaz ve bu fıkradaki süre bir güne kadar indirilebilir.

(3) Satış ilanlarında aşağıdaki hususlara yer verilmesi zorunludur:

- a) Satışın konusu, yeri ve miktarı,
- b) Şartname ve eklerinin nereden ve nasıl alınacağı,
- c) Artırmanın tarihi, saati ve usulü,
- ç) Satışa katılacaklardan istenilecek belgeler,
- d) Satışa esas bedel veya çok sayıda eşya satışlarında en az ve en çok satışa esas bedel,
- e) Güvence miktarı.

Satışlara katılacaklardan istenecek belgeler

MADDE 9 – (1) İhale yoluyla yapılacak satışlara katılacaklardan aşağıdaki bilgi ve belgeler istenir:

- a) Kimliklerini belirlemeye yarayan belge,
- b) Gerçek kişilerin T.C. kimlik numarası ve ikametgâh beyanı,
- c) Tüzel kişilerin vergi kimlik numarası ve işyeri merkezi beyanı,
- ç) Güvencenin yatırıldığına ilişkin belge,
- d) Vekil olarak katılanlar için vekâletname aslı veya noter onaylı örneği,
- e) Tüzel kişiler adına katılacaklardan, yetki belgesinin aslı veya noter onaylı örneği.

(2) Satış yerine giriş usul ve esaslarıyla alınan belgelerin ne şekilde alınacağı ve iade edileceği, Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

Eşyanın görülmesi

MADDE 10 – (1) İhale yoluyla yapılacak satışlara katılacak olanlar, tasfiye idaresi veya ilgili gümrük biriminden alacakları izin belgesini göstererek eşyayı bulunduğu yerde görebilirler. Tasfiye idaresince, eşyanın niteliğinde, miktarında ve değerinde önemli bir değişikliğe neden olmayacak şekilde bedeli karşılığında eşyadan örnek verilebilir.

Güvence

MADDE 11 – (1) İhale yoluyla yapılacak satışlara katılacaklardan, satış ilanı ve şartnamede belirtilen yer ve süre şartı dâhilinde yatırılmak kaydıyla, eşyanın satışa esas bedelinin en az yüzde onu oranında olmak üzere Gümrük Müsteşarlığınca belirlenen oranda, aşağıda kabul edilecek değerler güvence olarak alınır:

- a) Tedavüldeki Türk Parası,
- b) Bankalar ve özel finans kurumları tarafından verilen teminat mektupları,
- c) Devlet tahvilleri veya Hazine kefaletini haiz tahviller,
- ç) Bütçe kanunlarına konulan özel hükümler gereğince devlet ihalelerinde teminat olarak kabul edilen diğer değerler.

(2) Nakit olarak yatırılan güvence tutarı, ilgilinin isteği üzerine satış bedeline mahsup edilir. Şartname hükümlerine uygun olarak satış bedelinin tamamının ödenmesi şartıyla güvence geri verilir. Satış bedelinin takside bağlandığı hallerde iade veya borcuna mahsup işleminin yapılması taksit tutarlarıyla faizlerin toplamı kadar teminat gösterilmesine bağlıdır.

İhale yoluyla yapılacak satışlarda uyulacak kurallar

MADDE 12 – (1) İhale yoluyla yapılacak satışlar, bir başkan ile en az iki üyeden oluşan satış komisyonu tarafından yürütülür. İhaleler açık artırma usulüyle yapılır. Açık artırma usulüyle yapılacak satışlarda bu Yönetmeliğin ihaleli satışlara ilişkin hükümleri ve mevzuata uygun olarak idarece belirlenecek diğer kurallar şartnamelerde gösterilir. Şartnameler sözleşme yerine geçer. Katılımı ve rekabeti artırmak amacıyla miktarı çok olan ve bölünmesi mümkün bulunan eşya, gruplar halinde satılabilir.

(2) Açık artırma suretiyle satışlar aşağıdaki şekilde yapılır:

a) Açık artırma satış komisyonu başkanı tarafından açılır. 9 uncu maddede belirtilen belgelerle ilgili gerekli işlemlerin tamamlandığı ve satış düzeninin sağlandığı anlaşıldıktan sonra satışa başlanır. Açık artırmaya katılacaklarla görevliler dışındakiler satış yerine giremezler. Satış, görevlendirilen tellal tarafından yürütülür. Satış komisyonu gerekçesini belirtmek suretiyle satışı yapıp yapmamakta serbesttir. Satış komisyonunun kararı kesindir. Artırma sırasında varsa satıştan en son çekilenin adı, soyadı, T.C. kimlik numarası ve adresi ile sürdüğü pey satış kâğıdına yazılarak imzası alınır.

b) Artırma sonunda eşya, en yüksek bedeli verene satılır. Komisyon kararının alıcıya duyurularak alıcının ve

satış komisyonunun satış kâğıdını imzalamasıyla satış tamamlanır.

c) İhale yoluyla yapılacak satışlarda, damga vergisi satış anında alıcı tarafından ödenir. Ödenmemesi halinde veya alıcının güvencesi yeterli olmadığı halde teklif vermiş olması durumunda güvencesi döner sermayeye gelir kaydedilerek varsa son çekilenin verdiği teklif üzerinden satışa devam edilir. Artırma olmaması halinde son çekilene satış yapılır. Son çekilenin de yukarıda belirtilen ödemeleri yapmaması halinde, satış iptal edilir ve güvencesi gelir kaydedilir.

ç) Satışlarda eşyanın satışa esas bedeli kadar teklif gelmemesi halinde, satışa esas bedelin altında teklif veren olup olmadığı sorulur. Teklif verilirse, bu tekliften artırmaya devam olunur. Verilen en yüksek teklifin satışa esas bedelin en az yüzde yetmiş beşini bulması halinde satış yapılır, bulmaması halinde gümrüklenmiş değer dikkate alınmadan teklif edilen bedel üzerinden tasfiye idaresinin onayı ile en yüksek teklifi verene satılabileceği gibi kamu kurum ve kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklere de verilebilir. Tekliflerin değerlendirilmesinde eşyanın özelliği, durumu, piyasa şartları, satış kabiliyeti ve rayiç değeri dikkate alınır. Tasfiye idaresince, verilen teklifin onaylanmaması veya teklif verilmemiş olması halinde, ilk satışa esas bedelin yüzde yetmiş beşi satışa esas bedel olarak kabul edilerek eşya, aynı koşullarla en fazla iki defa daha satışa sunulur. Satışın gerçekleşmemesi durumunda eşya diğer yollarla tasfiye edilir.

d) Kaçak eşyanın yeniden ihale yoluyla satışa sunulması konusunda karar vermeye tasfiye idaresi yetkilidir.

Yasak fiil ve yaptırımlar

MADDE 13 – (1) İhalelerde hile, desise, vaat, tehdit, nüfuz kullanma ve çıkar sağlama suretiyle veya başka yollarla ihaleye ilişkin işlemlere fesat karıştıranlar veya buna teşebbüs edenler, isteklileri tereddüde düşürecek veya rağbeti kırarak söz söyleyenler ve istekliler arasında anlaşmaya çağırma ima edecek, rekabeti ya da ihale kararını etkileyecek işaret ve davranışlarda bulunanlar veya ihalenin doğruluğunu bozacak biçimde görüşme ve tartışma yapanlar, sahte belge ve sahte teminat kullananlar veya kullanmaya teşebbüs edenler, taahhüdünü kötü niyetle yerine getirmeyenler, taahhüdünü yerine getirirken idareye zarar verecek işler yapanlar, artırma üzerinde kaldığı halde satış kâğıdını imzalamaktan çekinenler ve güvence tutarı yeterli olmadığı halde pey sürenler komisyon kararıyla satış yerinden derhal uzaklaştırılır ve güvencesi döner sermayeye gelir kaydedilir.

(2) Devlet İhale Kanunu gereğince fiil ve davranışlarının özelliklerine göre Müsteşarlık tarafından haklarında bir yıla kadar bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı alınır.

(3) Bu Yönetmelik kapsamındaki ihalelerde bir yıl içinde iki defa satış bedelini ödemeyenler üç ay süresince tasfiye idaresince yapılan ihalelere alınmazlar. Tekrarı halinde Müsteşarlık tarafından bir yıla kadar tüm kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı alınır.

(4) İkinci ve üçüncü fıkrada belirtilen fiil ve davranışların tespit edildiği tarihi izleyen kırk beş gün içinde alınan yasaklama kararları, Resmî Gazete’de yayımlanmak üzere on beş gün içinde gönderilir ve yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

(5) Haklarında ihaleye katılmaktan yasaklama kararı alınmak üzere işlem başlatılanlar, yasaklama kararının yürürlüğe girdiği tarihe kadar tasfiye idaresince yapılacak ihalelere iştirak ettirilmezler. Bunların sermayesinin çoğunluğuna sahip bulunduğu veya yönetim kurulunda görev aldığı tespit edilen tüzel kişilere de aynı müeyyide uygulanır. Bu konuda gerekli tedbirler tasfiye idaresince alınır.

(6) İhale işlemlerinde sahte belge veya sahte teminat kullanan veya kullanmaya teşebbüs eden, taahhüdünü kötü niyetle yerine getirmeyen, taahhüdünü yerine getirirken idareye zarar verecek işler yapan, ihale işlemlerine fesat karıştıran veya teşebbüs edenler ile o işteki ortak veya vekilleri hakkında Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur.

İhalelere katılmayacak olanlar

MADDE 14 – (1) Aşağıda belirtilenler müteahhit, müşteri veya vekil sıfatıyla tasfiye idaresince yapılacak ihalelere katılamazlar:

a) Müsteşarlıkça veya diğer yetkili mercilerce kamu ihalelerine katılmaktan yasaklananlar,

b) Tasfiye idaresinde görevli olanlarla bunların eşleri ve ikinci dereceye kadar (ikinci derece dahil) kan ve sıhrî hısımları,

c) Yukarıda sayılan şahısların sermayesinin çoğunluğuna sahip bulunduğu tüzel kişiler veya yönetim kurulunda görev aldığı tüzel kişiler.

Satış bedelinin taksitlendirilmesi

MADDE 15 – (1) Eşyanın satışta bulunduğu değer, Müsteşarlıkça belirlenecek tutarı aşması halinde, alıcıların yazılı talebi üzerine güvence gösterilmek ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre tecil faizi alınmak suretiyle bu bedel en çok on iki taksitte ödenebilir. Taksitlendirmenin esas ve usulleri Müsteşarlıkça belirlenir. Vergi, resim, harç ve diğer giderler peşin olarak alınır.

Satış sonrası işlemler

MADDE 16 – (1) İhale yoluyla yapılacak satışlardan sonra yapılacak işlemler ve uyulacak kurallar aşağıda belirtilmiştir:

a) Alıcı, şartnamede belirtilen haller dışında satışın iptalini isteyemez. Tasfiye idaresi, satış öncesinde veya

sonrasında satışı iptal etmeye yetkilidir.

b) Satışın tamamlanmasını izleyen yedi gün içinde, satış bedelinin ödenmesi zorunludur. Bu süre içinde satış bedelinin ödenmemesi halinde satış bozularak güvence döner sermayeye gelir kaydedilir. Satış bedelinin yedi günlük sürede yatırılmaması halinde varsa satıştan son çekilene yazılı tebligat yapılarak ihalede verdiği teklif üzerinden eşyayı satın alabileceği bildirilir. Bu bildirim yapılması ile ilgili olarak, parasal tutarlar ve eşya konusunda sınırlama getirmeye Genel Müdürlük yetkilidir. Bildirimin kendisine tebliğinden itibaren yedi gün içinde kabul etmesi halinde, satış kâğıdı ve şartname imzalatılmak suretiyle eşya, satıştan son çekilene satılır. Son çekilenin kabul etmemesi durumunda ise eşya yeniden satışa çıkarılır.

c) Satışın tamamlanmasını izleyen on gün içinde alıcı tarafından eşyanın bulunduğu yerden teslim alınması zorunludur. Yeniden ihraç amacıyla satılacak eşya hakkında 17 nci maddede belirtilen süre uygulanır. Bu sürelerde alınmayan eşya için satıştan son çekilene yazılı tebligat yapılarak üzerine ihale kalan alıcının ihalede verdiği teklif üzerinden eşyayı satın alabileceği bildirilir. Bildirimin kendisine tebliğinden itibaren yedi gün içinde kabul etmesi halinde eşya, son çekilene satılır. Son çekilenin eşyayı almayı kabul etmemesi durumunda ise eşya pazarlık usulü ile satılır. Bu usulde, teklif alınması belli bir şekilde bağlı olmayıp satış komisyonu tarafından bir veya daha fazla istekliden yazılı teklif alınarak işletme bölge müdürünün onayı ile en yüksek bedel üzerinden satılır. Pazarlığın ne suretle yapıldığı, ne gibi tekliflerde bulunduğu ve üzerine ihale yapılanın neden dolayı tercih edildiği pazarlık kararında gösterilir. Bu satışların bedelinden tasfiye idaresince yapılan giderler düşüldükten sonra artan tutar ilk alıcısı adına emanete alınır. Ancak, emanete alınacak tutar, ilk alıcının ödediği satış bedeli tutarını geçemez. Geçen miktar ile emanete alındığı tarihten itibaren bir yıl içinde alıcısı tarafından alınmayan tutar döner sermayeye gelir kaydedilir. Eşyanın satılamaması halinde 23 üncü maddeye göre işlem yapılır.

ç) Bekletilmeyecek eşya için (b) ve (c) bendindeki satış bedelinin yatırılma süresi iki gün, teslim alma süresi üç gün, satıştan son çekilenin kabul beyanına ilişkin süre iki gündür. Bu bentlere göre yapılacak tebligatlarda, evrakın postaya verildiği tarihi takip eden yedinci gün, bekletilmeyecek eşyada ise üçüncü gün tebliğ tarihi sayılır.

d) Bildirimler, ilgililerce beyan edilen elektronik posta adreslerine de gönderilir.

e) Sayı, ağırlık, uzunluk ve hacim esasları üzerinden yapılan satışlarda eşyanın tesliminde eksiklik veya fazlalık görülürse, fazlalıkların bedeli alınır, eksikliklerin bedeli geri verilir.

f) Yüzde altmış ve daha fazla hasarlı durumda olan araçlar hurda olarak kabul edilir. Hurda olarak satılan araçlara trafik şahadetnamesi verilmez.

Yeniden ihraç amaçlı satış

MADDE 17 – (1) İthalatı yasak veya kısıtlamaya tabi eşya, aşağıdaki esaslara göre yeniden ihraç amacıyla satılır. Eşyanın yeniden ihraç amaçlı olarak satışa sunulacağı şartname eki listenin özel hükümler bölümünde ayrıca belirtilir.

a) Eşyanın mülkiyetine sahip olduğunu ispatlayan yurt içindeki alıcısı veya yurt dışındaki sahibi, ihale ilanının yayımlandığı, perakende satış kararının alındığı veya diğer tasfiye yollarına göre yapılan tasfiyede onay tarihine kadar gümrük birimine başvurarak söz konusu eşyanın yeniden ihraç amacıyla kendisine teslimini isteyebilir.

b) Bu istek en geç izleyen iş günü içinde tasfiye idaresine bildirilir. Tasfiye idaresince eşyanın tasfiyesi ile ilgili olarak (a) bendinde belirtilen işlemlerin yapılmadığının bildirilmesi üzerine gümrük birimince, eşyanın tespit ve tahakkuk belgesinde belirtilen CIF bedelinin yüzde birinin tasfiye hizmetlerinin karşılığı olarak on gün içinde tasfiye idaresine ödenmesi eşya sahibine imzası alınmak suretiyle bildirilir veya iadeli taahhütlü mektupla tebligat adresine gönderilir. Yazının postaya verildiği tarihi izleyen yedinci gün tebliğ tarihi sayılır. Tahsil edilen tutar döner sermayeye gelir kaydedilir. Ödemenin yapıldığı tarihten itibaren otuz gün içinde, eşyanın bulunduğu işletmecinin hizmet karşılığı alacakları ile yapılmış giderleri de ödenerek eşya gümrük biriminin denetiminde yurtdışına çıkarılır.

c) Bu hak kullanılmadığı takdirde, tasfiye idaresince ihale şartnamesinin özel hükümler bölümünde belirtilecek koşullarla ve CIF bedeli satışa esas bedel kabul edilerek, eşya yeniden ihraç amacıyla ihale yoluyla satılır. Satış bedelinin yatırıldığı tarihten itibaren, otuz gün içerisinde gümrük biriminin denetiminde yurtdışına çıkarılır.

ç) Yukarıda belirtilen koşullara göre en fazla iki defa satışa sunulduğu halde satılamayan eşyadan, kısıtlamaya tabi olanlar eşyanın özelliğine göre diğer yollarla, ithali yasak olanlar ise 23 veya 24 ve 25 inci maddelere göre tasfiye edilir.

Elektronik ve konsinye satışlar

MADDE 18 – (1) Elektronik ve konsinye satışlara ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlıkça belirlenir.

Perakende satışlar

MADDE 19 – (1) Perakende satılacak eşyanın satış yeri, satış usul ve esasları Genel Müdürlükçe belirlenir.

(2) Kaçak eşya, 12 nci maddenin üçüncü fıkrasının (ç) bendinde belirtilen teklif bedeli üzerinden tasfiye idaresince satın alınarak perakende olarak satılabilir.

Teslim fişi

MADDE 20 – (1) Satılan eşyanın tesliminde, miktarını, niteliklerini ve bedelini belirten bir teslim fişi veya ilgili mevzuat uyarınca bu fiş yerine geçen bir belge düzenlenir. Teslim fişleri veya bunun yerine geçen belgeler ilgili idarelerce saklanır.

(2) Perakende satışı sunulan eşyanın üzerine veya ambalajına alıcının kolaylıkla okuyabileceği şekilde “özürdür” ibaresini içeren bir etiket konulması zorunludur. Bu durum tüketiciye verilen fatura, fiş veya satış belgesi üzerinde de gösterilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tahsis Yoluyla Tasfiye ve Bekletilmeyecek Eşyanın Tasfiyesi

Tahsise ilişkin esas ve usuller

MADDE 21 – (1) Tasfiyelik hale gelen eşya, gümrüklenmiş değeri üzerinden kamu kurum ve kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklere tahsis edilebilir.

(2) Kamu kurum ve kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklerin tahsis istemleri Gümrük Müsteşarlığınca değerlendirilir. Uygun görülen tahsis istemlerinin ilgili kuruluşa bildirildiği tarihten itibaren bir ay içinde eşya teslim alınır. Süresi içerisinde teslim alınmayan eşya, tahsisi kaldırılarak tasfiye edilebilir. Teslim edilen eşya geri alınmaz.

(3) Teslimi yapanlar, eşyanın cins, miktar ve bedelini gösteren teslim ilişkine ilişkin belgenin bir örneğini tasfiye idaresine, bir örneğini de ilgili kuruluşa gönderir.

Bekletilmeyecek eşyanın tasfiyesi

MADDE 22 – (1) Kaçak eşya da dahil olmak üzere bekletilmeyecek eşya, “ÜÇÜNCÜ BÖLÜM”de yer alan usullerle veya kamu kurum ve kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklere uyuşulacak bedel üzerinden satılarak tasfiye edilir. Bu suretle tasfiye edilemeyen eşya, gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine uyuşulacak bedel üzerinden satılır. Bu yolla da tasfiye edilemeyen eşya hakkında 24 ve 25 inci maddeler uygulanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Satılmayan veya Tahsis Edilemeyen Eşyanın Tasfiyesi

Özel yolla tasfiye

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine göre tasfiyeye tabi tutulan her türlü eşya;

a) Mer’i mevzuatla getirilen düzenlemelere uymak maksadıyla belli kişi ve kuruluşlara satılması gereken eşya, ilgili kişi ve kuruluşlara ihaleli satış yoluyla tasfiye edilebileceği gibi satışa çıkarılmadan uyuşulacak bedel üzerinden,

b) Satışa çıkarılıp da alıcısı çıkmayan veya satılmayan eşya, çalışma alanı bakımından bu eşyayı kullanabilecek kamu kurum ve kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklere uyuşulacak bedelle veya bedelsiz,

c) Hurda ve ilk madde haline geldiği tespit olunanlar, çalışma alanı bakımından bu eşyayı kullanabilecek kamu kurum ve kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklere, kullanabilecek bir teşekkül bulunmadığı takdirde gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine hurda ve ilk madde kıymeti üzerinden satılarak, satılmaması halinde uyuşulacak bedel üzerinden, bunun da mümkün olmaması halinde bedelsiz,

ç) Gümrük Müsteşarlığınca belirlenen usul ve esaslara göre; yetkili mercii tarafından tabii afet, bulaşıcı hastalık ve sair sebeplerle olağanüstü durumun oluştuğunun karar altına alınması halinde, ilgili idare, kurum veya yetkili birimlere bedelsiz, verilebilir.

(2) Yukarıdaki hükümlere göre tasfiye edilemeyen eşya hakkında 24 ve 25 inci maddeler uygulanır.

ALTINCI BÖLÜM

İmha Yoluyla Tasfiye

Eşyanın imhası

MADDE 24 – (1) İmhası gereken eşya;

a) Tasfiye idaresi ambarlarında ise tasfiye idaresince,

b) Gümrük birimleri ambarlarında ise gümrük birimlerinde,

c) Yukarıdaki yerler dışında ise, eşyanın bulunduğu yerde işletme müdürlüğü seviyesinde tasfiye idaresi varsa, tasfiye idaresince; tasfiye idaresi yoksa gümrük birimince, imha edilir.

(2) Eşya, nitelik ve özelliklerine göre, Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe giren yönetmelik hükümleri çerçevesinde tamamen değersiz veya kullanılamaz hale getirilerek imha edilir.

İmha edilecek eşyanın belirlenmesi

MADDE 25 – (1) Ekonomik değerini yitiren veya sağlığa zararlı olduğu anlaşılan eşya ile diğer tasfiye yolları ile tasfiye edilemeyen eşya, imha edilerek tasfiye olunur. Eşyanın durumu imha komisyonunca incelenerek karara bağlanır. İmha işlemi bu komisyon tarafından yürütülür.

(2) İmha giderleri eşya sahibinden alınır.

(3) Sahibine ulaşılamayan eşya ile sahihsiz eşyanın imha giderleri ise eşyayı muhafaza eden işletmeci tarafından karşılanır.

(4) Tasfiye İşletme Bölge Müdürlüklerine ait tasfiye ambarlarındaki eşyanın imha giderleri tasfiye idaresince karşılanır.

(5) Kaçak eşyanın imha giderleri, eşyayı muhafaza eden işletmeci tarafından karşılanır.

- (6) İmha tutanakları ve bunlara ilişkin belgeler, imhayı gerçekleştiren idarelerce saklanır.
(7) Komisyonların teşkili ve imha işlemlerine ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlıkça belirlenir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Mali hükümler

MADDE 26 – (1) Kanunun 177 nci maddesinin birinci fıkrasının (b), (e), (f), (g) ve (k) bentlerinde belirtilen eşyanın satış bedelinden;

- a) Eşyanın teslim tarihine kadar oluşan ardiye ve diğer hizmetler karşılığı olarak satış bedelinin yüzde on beşi,
- b) Satış için yapılmış masraflar karşılığı olarak satış bedelinin yüzde ellisi,
- c) İthalat vergileri,
- ç) Para cezaları,
- d) 16/5/1984 tarihli ve 3007 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde öngörülen işletme geliri, ayrılarak alacaklar oranına göre dağıtım yapılır.

(2) Ancak satış tarihini takip eden bir yıl içinde eşya sahibinin satış bedelinin ödenmesine ilişkin başvurusunun bulunması halinde, satış bedelinden bu maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (ç) bentlerine göre yapılacak hesaplamadan sonra kalan bedelin bulunması halinde bu bedel döner sermayeden karşılanır.

(3) Perakende satışı yapılan eşyada fiyat tespit komisyonu karar tarihinden, diğer yollarla tasfiyede ise döner sermayeye gelir kaydı yapıldığı tarihten itibaren bir yıl içinde eşya sahibinin satış bedelinin ödenmesine ilişkin başvurusunun bulunup bulunmadığı aranır. Başvurunun bu süre içerisinde olması halinde ikinci fıkra uyarınca işlem yapılır.

(4) Kanunun 177 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (c), (d), (h), (ı), (j), (l) ve (m) bentlerinde belirtilen eşyanın satış bedelinin birinci fıkra hükümlerine göre dağıtımından sonra artan para olursa, doğrudan Hazineye irat kaydedilir.

(5) Kaçak eşya hakkında aşağıda belirtilen işlemler yapılır:

- a) Kaçak eşya naklinde kullanılması nedeniyle alıkonulan taşıtların ihale yoluyla satış bedelinden muhafaza ve satış masrafları düşüldükten sonra kalan tutar ile kaçak eşyanın ihale yoluyla satış bedeli hazine emanetine alınır.
- b) Diğer yollarla yapılan tasfiye dolayısıyla tahsil edilen bedel döner sermayeye gelir kaydedilir.
- c) Yargılamanın eşya veya taşıma araçlarının sahip veya taşıyıcısının lehine sonuçlanması halinde, (a) bendinde belirtilen eşyanın satış bedeli veya (b) bendinde belirtilen eşyanın 5 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen şekilde tespit edilen kıymeti yasal faiziyle birlikte hak sahibine ödenir. Faizin hesabında, satış tarihinden veya diğer yollarla tasfiyede onay tarihinden bedelin iade tarihine kadar geçen süre esas alınır.
- ç) Hakkında iade kararı verilen eşyanın sahibine ödenecek eşya bedeli ve faizi; hazine emanetine alınanlar için hazineden, döner sermayeye gelir kaydedilenler için döner sermayeden karşılanır.
- d) İhale yoluyla satılan eşyanın yargı kararının kesinleştiği tarihten itibaren bir yıl içinde talep edilmeyen emanetteki eşya bedeli döner sermayeye gelir kaydedilir. Diğer yollarla tasfiye edilen eşya için de yargı kararının kesinleştiği tarihten itibaren bir yıl içinde talepte bulunulmaz ise ödeme yapılmaz.
- e) Eşyanın müsaderesine veya mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin kararın kesinleşmesi üzerine hazine emanetindeki satış bedeli döner sermayeye gelir kaydedilir.
- f) Gümrük birimince mahkeme kararının tasfiye idaresine bildiri sırasında, eşya sahibi tarafından ödenmesi gereken gümrük vergi ve cezaları da belirtilir.
- g) Kaçak eşyanın ardiye ve diğer hizmet ücretleri, 5607 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin dört ve beşinci fıkrası uyarınca gümrük birimince ödenir.

(6) Tasfiye idaresine ait ambarlara nakledildikten sonra tasfiye edilen eşyanın satış bedelinin, bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen kısmı, ilgili işletmeciler kuruluşların depo ve antrepolarında geçen süre dikkate alınmak suretiyle paylaşılır ve satış tarihinden itibaren otuz gün içinde ödenir.

(7) Ardiye ve diğer hizmetler karşılığı ücretler için satış bedelinden ayrılacak tutar satış bedelinin yüzde on beşini geçemez. Perakende satılan, özel yolla tasfiye edilen veya imha edilen eşyayı muhafaza eden kişi ve kuruluşlara ardiye ve diğer hizmetler için bir ödeme yapılmaz.

(8) Bedelsiz verilen veya imha edilen eşya sahiplerine herhangi bir ödemede bulunulmaz.

Eşyanın bir gümrük rejimine tabi tutulması

MADDE 27 – (1) Eşyanın bir gümrük rejimine tabi tutulmasına ilişkin esaslar aşağıda belirlenmiştir:

a) İthalatı yasak veya kısıtlamaya tabi olan eşya hariç, ihale ilanının yayımlandığı, perakende satış kararının alındığı tarihe veya diğer yollarla yapılan tasfiyede ise onay tarihine kadar, eşya üzerinde tasarruf hakkına sahip olan kişi, gümrük birimine başvurarak söz konusu eşyanın bir gümrük rejimine tabi tutulmasını veya gümrük bölgesi dışına yeniden ihracını isteyebilir. Ancak bu talebin kabulü, söz konusu eşyaya ait tüm ithalat vergilerinin ödenmesine veya tabi tutulan gümrük rejimine göre teminata bağlanmasına, ambarlama ve elleçleme giderleri ve diğer giderler ile ödenecek döviz cinsinden CIF değerinin yüzde birinin döner sermayeye ödenmesine bağlıdır. Bu eşya için kısmi talep yapılamaz.

b) Talep, bir gün içinde tasfiye idaresine iletilir. Tasfiye idaresince eşyanın durumu üç gün içinde gümrük birimine bildirilir. Başvuru tarihinden itibaren on beş gün içinde değerlendirilerek sonucu talep sahibine bildirilir.

c) Talebin uygun görülmesi halinde, gümrük işlemleri tebligat tarihinden itibaren otuz gün içinde tamamlanır. Talep sahibinin bu süre veya verilen ek süre içinde yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde eşya tasfiye edilir.

ç) Aynı eşya için bu maddeye istinaden yeniden hak talebinde bulunulamaz.

d) Sahibi yurt dışında bulunan ve ithali yasak veya kısıtlamaya tabi olmayan eşya hakkında da ithal vergilerinin ödenmesi veya teminata bağlanması hükmü hariç yukarıdaki hükümler uygulanır.

e) Kanunun 177 nci maddesinin birinci fıkrasının (c), (d), (ı) ve (m) bentleri ile ikinci fıkrasında belirtilen eşya için yukarıdaki hükümler uygulanmaz.

Ek süre

MADDE 28 – (1) Kanunda öngörülen süreler dışında bu Yönetmelikte yer alan sürelerle ilgili olarak, sürelerin bitiminden önce ilgili mercie başvurulması şartıyla tasfiye veya gümrük birimince en çok on güne kadar ek süre verilebilir. Ödemeye ilişkin verilen ek sürelerde faiz alınır. Faizin hesabında 6183 sayılı Kanunun tecil faizine ilişkin hükümleri uygulanır.

Tasfiye kararı onaylanmış işlemler

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce tasfiye kararı onaylanmış işlemlere onay tarihinde yürürlükte olan mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 29 – (1) Bu Yönetmelik hükümleri 7/10/2009 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 30 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gümrük Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakan yürütür.